

MAKTABGACHA YOSH DAVRIDA O'Z –O'ZIGA BAXO BERISHNING IJTIMOY OMILLARI

Axmedova Feruza

Andijon viloyati Baliqchi tumani 35-DMTT tarbiyachisi

Annotatsiya

maqolada o'z-o'zini anglash tufayli inson o'zini tabiatdan va boshqa odamlardan ajralib turadigan individual voqelik sifatida qabul qiladi. Shuni ta'kidlash kerakki, o'z-o'zini anglash shaxs ustidan tashqaridan qurilgan emas, balki uning tarkibiga kiradi; shuning uchun u shaxs rivojlanishidan alohida, mustaqil rivojlanish yo'liga ega emas, o'z-o'zini anglash shaxs rivojlanishining ushbu jarayoniga uning momenti, tomoni, tarkibiy qismi sifatida real sub'ekt sifatida kiradi. O'z-o'zini anglash - bu shaxsning individual borligini tashkil etuvchi shaxsiy ma'nolar tizimini tashkil etuvchi qadriyat yo'nalishi sanalishi bayon etilgan.

Kalit so'zlar : psixologiya , bola , anglash , tuzilish , mezon , asos , komponent, fikr, shaxs, bilish .

Psixologiya fanida o'z-o'zini anglash strukturasi tashkil etuvchi komponentlar haqida turlicha fikrlar mavjud. Shaxsning o'z-o'zini ongining tuzilishi - bu uning o'ziga nisbatan o'ziga xos yaxlitligi va o'ziga xosligini ta'minlovchi, qadriyat yo'nalishlari va inson dunyoqarashi sohasidagi barqaror aloqalar yig'indisidir . Shaxsning o'z-o'zini anglashi shunday tushunarli birlik bo'lib, u quyidagi beshta havolaning har birida o'z ifodasini topadi: To'g'ri ism o'z-o'zini anglash tuzilishidagi birinchi bo'g'indir. Ism - birinchi navbatda tug'ilganda unga berilgan shaxsning shaxsiy ismi; shaxsni ma'lum bir ijtimoiy qatlamga, etnik guruhga, ijtimoiy munosabatlardagi o'rniga, jinsiga tasniflash imkonini beruvchi belgi. Ism psixologik ma'noga ega: u shaxsiyatning birinchi kristaliga aylanadi, uning atrofida insonning o'z mohiyati shakllanadi. Ism va "men" olmoshi tufayli bola o'zini shaxs sifatida ajratishni o'rganadi. Tan olish to'g'risidagi da'vo - shaxsning o'z huquqlarini taqdim etishi xalq tomonidan hurmat. Bola yoshligidanoq uning barcha harakatlari "yaxshi" va "yomon" ga bo'linganligini aniqlaydi. Har bir yaxshi narsa hissiy jihatdan mukofotlanganligi sababli, bolada yaxshi bo'lish istagi paydo bo'ladi, uning atrofidagi odamlar tomonidan ma'qullangan narsalarni o'rganishga bo'lgan faol istakning rivojlanishi boshlanadi. Gender identifikatsiyasi - qiymat yo'nalishini o'z ichiga oladi shaxsni o'z jinsiga ijtimoiy rol, jinsiy quvvat va jinsiy xulq sifatida, shuningdek, jismoniy, ijtimoiy va psixologik nuqtai nazardan uning jinsi bilan o'ziga xosligini psixologik tan olishni o'z ichiga oladi. Gender identifikatsiyasi - bu o'zini ma'lum bir jins sifatida tasniflaydigan va an'analar tomonidan belgilangan tegishli gender rolini o'z zimmasiga olgan shaxsning o'zini o'zi anglashi, xatti-harakatlari motivlari, kundalik hayotidagi harakatlarining birligi. Shaxsning psixologik vaqti - individual tajriba hayotning ob'ektiv vaqti segmentida o'tmish, hozirgi va kelajak bilan ifodalangan vaqt davomida uning jismoniy va ma'naviy o'zgarishi. Shaxsning ijtimoiy maydoni - rivojlanish va mavjudlik uchun shart-sharoitlar uni psixologik jihatdan huquq va burchlar sohasiga kirituvchi shaxs. Shartlar quyidagilar: 1) insonning hayoti sodir bo'lgan joy; 2) shaxs mansub bo'lgan madaniyat kontekstidagi muloqot uslubi va mazmuni; 3) shaxsning o'z etnik guruhi tarixiga, madaniyatga yaxlit, tarixiy shartli hodisa sifatidagi ichki pozitsiyasidir. O'z-o'zini anglash tuzilishiga boshqa yondashuvlar ham mavjud. S.L. Rubinshteynning fikriga ko'ra, shaxsiyat ong va o'z-o'zini anglash darajasiga tushmaydi, lekin ularsiz ham mumkin emas.

Shaxsiy o'zini o'zi anglash o'z-o'zini anglash hissi, maxsus psixologik tuzilma - "men", o'z-o'zini hurmat qilish va da'volar darajasini o'z ichiga oladi. O'zlikni anglash shaxsning yaxlitligini ta'minlaydi,

uning bifurkatsiyasiga qarshi turadi. Shaxs sub'ektiv ravishda shaxs uchun uning "men"i vazifasini bajaradi. Uning "men" shaxsiyatini aks ettiruvchi ruhiy hodisalarning yig'indisi psixologiyada "men-kontseptsiya" nomini oldi, unga quyidagi tarkibiy qismlar kiradi: kognitiv - "men" obrazi, o'z fazilatlarini, qobiliyatlari, imkoniyatlari haqida g'oya; hissiy - o'ziga munosabat, o'zini hurmat qilish, mag'rurlik baholovchi-irodaviy - o'z-o'zini hurmat qilish, o'z-o'zini tartibga solish. O'z-o'zini anglash bolaning aqliy rivojlanishi jarayonida shakllanadi. U o'z-o'zini anglashda "shaxsning kristalli" ni ajratib turadi. "Kristal" ning asosi - bu to'g'ri nom (tana individualligi bilan ajralib turadigan) va ijtimoiy e'tirof bo'lib, uni bola birinchi navbatda yaqin, keyin esa uzoqroq ijtimoiy muhitdan oladi. Shaxsning "men" qiyofasini shakllantirish muammosini muhokama qilganda, bir nechta ketma-ket bosqichlarni ajratib ko'rsatish mumkin: o'z-o'zini anglash, tana sxemasi g'oyasi, o'zini o'zi idrok etish, o'zini o'zi qadrlash, "men" ni ichki sub'ekt sifatida tanlash. "Men" obrazi strukturasi quyidagi darajalari maxsus texnikalar yordamida, tabiiyki, o'z-o'zini anglashni to'liq aks ettirmaydi, balki faqat uning alohida elementlari bilan tavsiflanishi mumkin. Bunday tadqiqotlar soni juda ko'p. Bolaning o'z-o'zini ongini o'rganish, birinchi navbatda, uslubiy arsenal nuqtai nazaridan juda qiyin. O'zini tavsiflash orqali o'zini va o'z imkoniyatlarini refleksli baholash sifatida "Men-kontseptsiya" ning o'zini "Men" shakllanishining etarlicha yuqori darajasiga erishilgandagina o'rganish mumkin. Barcha tadqiqotchilar o'z-o'zini anglash asoslarining rivojlanishini erta (va ba'zilar hatto go'daklik) yoshga bog'lashadi. Bu bolaning faol harakati jarayonida yuzaga keladi, bu ko'p jihatdan uning ichki holati bilan belgilanadi. Bola endi faqat uning ismini bilmaydi, u alohida shaxs sifatida "o'zini kashf etadi". O'z tanasini o'zboshimchalik bilan egallash boshlanadi. Natijada maqsadli harakatlar va harakatlarning paydo bo'lishiga olib keladi. Motor rivojlanishi jarayonida umumiy tana muvofiqlashtirish paydo bo'ladi. Erta yoshda tana sxemasi haqidagi birlamchi g'oyalar odatda shakllanadi va o'z-o'zini anglash nisbatan farqlanadi. Oddiy rivojlanayotgan bola hayotning ikkinchi yilining o'rtalarida, maksimal ikki yil ichida tana hissiyotlarini lokalizatsiya qila oladi. Bu tananing sxemasi shakllanganligini tasdiqlaydi. Bundan oldinroq (bir yarim yil ichida) u o'zini ko'zguda, keyin esa fotosuratlarda taniy boshlaydi, bu "men" va "men emas" ning asosiy farqlanishini ko'rsatadi. Onalikdan mahrum bo'lgan bolalarni o'rganish shuni ko'rsatdiki, bu yoshda ular ko'pincha o'zlarini ko'zguda va bundan tashqari, fotosuratlarda tanimaydilar. O'zining "men" ni ta'kidlashda kechikishini aniqlashdan tashqari, bu haqiqatni bunday turdagi harakatlar tajribasining sezilarli darajada kamligi bilan izohlash mumkin. O'z-o'zini tan olish imkoniyati paydo bo'lishining yosh shartlari kattalar bilan individual o'zaro munosabatlarning mavjudligiga bog'liq ekanligi isbotlangan. Tana sezgilarini lokalizatsiya qilish imkoniyati, asosan, agar bolaning nutqi bo'lsa, aniqlanishi mumkin. Bunday holda, u nafaqat kattalarning iltimosiga binoan qo'l yoki oyog'ini cho'zishi, tananing turli qismlarini ko'rsatishi mumkin (bu odatda hayotning ikkinchi yilidagi bolalar uchun mavjud), balki nima og'riyapti degan savolga ham javob beradi. uni (garchi bu texnika bolalarga taqlid qilish tufayli juda ishonchsiz bo'lsa-da, ko'pincha kattalarning shikoyatlarini nusxalash). Nutqni rivojlantirishning kechikishi ushbu imkoniyatning shakllanishini baholashni sezilarli darajada murakkablashtiradi. Yosh bolalarni o'rganishdagi qiyinchiliklar o'z-o'zini anglashni shakllantirishning dastlabki bosqichlarining ko'p jihatlarini ochiq qoldiradi. Guskova va M.G. Elagina (1987) shuni ko'rsatdiki, bu yoshda allaqachon bolalarda motivatsion g'oyalar va "yutuqlar bilan faxrlanish" paydo bo'ladi. Bu "Men" tizimining shakllanishi boshlanganidan dalolat beradi. Biroq, takrorlash kerakki, bu eng muhim shaxsiyat neoplazmalarining paydo bo'lishi bolaning va kattalarning o'zaro ta'siri bilan oldindan belgilanadi. Bir harakatni boshqasi uchun bajarish bolada muloqot jarayonida, tarbiya ta'sirida va kattalar talablari ostida va shundan keyingina uning faoliyatining ob'ektiv ob'ektiv

sharoitlari talab qiladigan sharoitlarda paydo bo'ladi. Shunday qilib, muloqot jarayonida kattalarning ta'siri ostida, o'z xatti-harakatlarini tartibga solish qobiliyatini belgilaydigan motivlarning bo'ysunishi shakllana boshlaydi. Rag'batlantiruvchi g'oyalarning paydo bo'lishi ixtiyoriy xatti-harakatlarning rivojlanishining dastlabki bosqichini belgilaydi. Yetarlicha barqaror g'oyalar, his-tuyg'ular va istaklarning shakllanishi bilan bog'liq holda, chaqaloq eslab qolgan narsalar bilan bog'liq bo'lib, garchi u hozirda ularni oldida ko'rmasa ham. Bola hozirgi vaziyatga kamroq bog'liq bo'ladi. Aynan shu davrdan boshlab u o'z xohish-istaklari va g'oyalari mos ravishda o'z xatti-harakatlarini "yara boshlaydi". Ko'pgina psixologlarning fikriga ko'ra, o'z "men" ni bilish va kashf qilish bu davrda rivojlanishning ustun chizig'i hisoblanadi. Shu bilan birga, bu o'z-o'zini anglashning uzoq jarayonining boshlanishi. Shuning uchun, ehtimol, erta yoshda, odatda, eksperimental o'rganish uchun ochiq bo'lgan o'z-o'zini anglash elementlarining paydo bo'lishi uchun zarur shart-sharoitlar shakllanadi, deb aytish to'g'riroqdir. O'z-o'zini anglash ongga nisbatan birlamchi, deb hisoblagan Rubinshteyn, maktabgacha yoshdagi bolaning o'zini o'zi anglashi ongni rivojlantirish bosqichidir. U nutqning ko'rinishi, mustaqillikning o'sishi, shuningdek, boshqalar bilan munosabatlardagi ushbu jarayonlar bilan bog'liq o'zgarishlar bilan tayyorlanadi. Keling, maktabgacha yoshdagi bolalarda o'z-o'zini anglashni rivojlantirish haqidagi ma'lumotlar tahliliga murojaat qilaylik. Leontiev, D.B. Elkonin va L.S. Vygotskiy o'z-o'zini anglashning aniq ifodalangan belgilarining paydo bo'lishini "maktabgacha bo'lgan davrga qoldirdi". Shu bilan birga: "O'z-o'zini hurmat qilish, ya'ni o'z fazilatlarini bilish va o'z tajribasini o'zi uchun ochish maktabgacha yoshning oxiriga kelib uning asosiy neoplazmasi sifatida shakllanadigan o'z-o'zini anglashni anglatadi (ta'kidlash kerakki, na o'z-o'zini hurmat qilish, na ichki tajribalar bola tomonidan hali umumlashtirilmagan, ularning umumlashtirilishi maktabgacha yoshdagidan maktabgacha bo'lgan o'tish davrining asosiy mazmunidir).

Zamonaviy tadqiqotchilar maktabgacha yoshdagi bolaning o'z-o'zini bilish va ularning xatti-harakatlarini o'zlashtirish imkoniyatlarini baholashda unchalik qat'iy emas. A.L. Vengerning ta'kidlashicha, maktabgacha yoshda "men" ning asosiy qiyofasi paydo bo'ladi, bu o'z harakatlari va ular amalga oshirilayotgan vaziyatni bilish bilan uzviy bog'liqdir. 7 yoshga kelib, bolada "men haqiqiyman" va "men idealman" o'rtasida farqlar mavjud bo'ladi. Subyektiv printsip o'z irodasi, tajribasi va faoliyatining manbai sifatida o'zini yaxlit his qilishni anglatadi. Uni o'z-o'zini anglash markazi sifatida ko'rish mumkin. Ob'ekt printsipti - "mening" olmoshi qo'llanilishi mumkin bo'lgan barcha narsalar haqidagi g'oyalar - bu o'z-o'zini anglashning chekkasi. Subyektiv tamoyil boshqasiga aralashishning turli shakllarini (empatiya, hamkorlik) keltirib chiqaradi. O'z-o'zini hurmat qilish va o'zini o'zi tasavvur qilish, muallifning fikricha, ob'ektiv printsip bilan bog'liq. O'z-o'zini hurmat qilish - bu o'ziga xos fazilatlarga bo'lgan munosabat, "men" obrazi - bu o'z imkoniyatlari, qobiliyatlari, boshqalar orasidagi o'rni haqidagi g'oya. Ko'rib turganingizdek, bu ta'riflarda biz ilgari berilgan ta'riflardan ba'zi farqlar mavjud. Maktabgacha yoshning o'rtalarida normal aqliy rivojlanish bilan "Men" tasvirining periferik tuzilmalari va ob'ekt komponentlari shakllanadi. Keksa maktabgacha yoshga kelib, o'z-o'zini anglashning sub'ektiv komponenti kuchayadi, u ob'ekt xususiyatlaridan tashqariga chiqadi va ochiq bo'ladi. Bola boshqalarning harakatlariga axloqiy baho berishga, ularning tajribalarini tushunishga qodir bo'ladi. Adabiyotda bu borada ba'zi qarama-qarshiliklar mavjud, chunki yuqorida keltirilgan mualliflar bolaning axloqiy mulohazalari "individual o'zini" emas, balki "ijtimoiy" ga tegishli deb hisoblashadi. L.S. Vygotskiyning fikricha, axloqiy mulohazalar imkoniyati 7 yoshli bolaga xos bo'lgan "tezkorlikni yo'qotish" bilan bog'liq bo'lgan o'z-o'zini anglash rivojlanishining natijasidir va "ideal" shaklni anglashning aksidir, yuqorida aytib o'tilganidek, bolaga kattalar tomonidan taqdim etiladi.

Boshqacha qilib aytganda, buni "men-real" va "men-ideal" ni ajratishning dalili sifatida talqin qilish mumkin. Axloqiy mulohazalar paydo bo'lishi tadqiqotchilar tomonidan o'z-o'zini anglash differentsiatsiyasining bilvosita ko'rsatkichi sifatida baholanadi, chunki ular o'z-o'zini anglashning "yaxshi" - "yomon" imidjining qarama-qarshiligidan va odamlarning nazarida yaxshiroq ko'rinishga intilishdan dalolat beradi. Biroq, ma'lum bo'lgan "me'yor" ko'pincha bolaning haqiqiy xatti-harakatidan ajralib turadi. Shuning uchun axloqiy mulohazalar ijtimoiy xulq-atvor normalarini o'zlashtirish (lekin o'zlashtirish emas) natijasi sifatida qaralishi mumkin. Shuni ta'kidlash kerakki, shaxs va uning rivojlanishi psixologiyasi uchun iroda va o'zboshimchalikning markaziy muammosi bo'lib, u turli xil hodisalarning keng doirasini qamrab oladi: ko'rsatmalarga muvofiq harakatlar, maqsadlarga erishishda qat'iyat va mustaqillik, motivlarning bo'ysunishi, qoidalarga rioya qilish; maqsadni belgilash, ixtiyoriy harakatlar, axloqiy tanlov, kognitiv jarayonlarning vositachiligidir. Shuni ham ta'kidlash mumkinki, maktabgacha yoshdagi bolaning o'z-o'zini ongini xatti-harakatlarning motivlari va maqsadlari va ularga erishish vositalarini anglash sifatida tavsiflaydi, chunki maqsadga erishish vositalarini bilish motivlar ierarxiyasini o'rnatishga olib keladi. Shuni ta'kidlash kerakki, bunday ierarxiyani o'rnatishning bilvosita ko'rsatkichlari bolaning maktabgacha ta'lim muassasasida o'rnatilgan munosabatlar qoidalariga muvofiq o'zini tutish qobiliyati, shuningdek, guruh mashg'ulotlarida kattalarning ko'rsatmalariga rioya qilishdir. Albatta, vazifalarni bajarishning muvaffaqiyati nafaqat xatti-harakatlarning o'zboshimchaligiga, balki boshqa omillarga ham bog'liq. Bundan tashqari, xatti-harakatlar stereotip va ongsiz bo'lishi mumkin. Bunday holda, o'z harakatlariga e'tiborning yetishmasligi va bolaning motivatsion-irodaviy sohasining rivojlanmaganligi mavjud. Qoidalarning bajarilishi begonalashtirilgan, majburiy, vaziyatga bog'liq bo'lib, shaxsning mustaqil harakati sifatida tan olinmaydi. Muallifning fikricha, bunday harakatni o'zboshimchalik deb hisoblash mumkin emas. Bundan "haqiqiy" o'zboshimchalikni rivojlantirish uchun o'z-o'zini anglashni shakllantirishning ahamiyati haqida xulosa qilish mumkin. Bolaning o'z-o'zini ongining boshqacha, batafsilroq tuzilishini quyidagicha ifodalash mumkin: "o'z-o'zini anglash - bu shaxsning individual mavjudligini tashkil etuvchi shaxsiy ma'nolar tizimini tashkil etuvchi qadriyat yo'nalishi. San'atda shaxsiy ma'nolar tizimi tashkil etilgan.

"O'z-o'zini hurmat qilish, ya'ni o'z fazilatlarini bilish va o'z tajribasini o'zi uchun ochish maktabgacha yoshning oxiriga kelib uning asosiy neoplazmasi sifatida shakllanadigan o'z-o'zini anglashni anglatadi (ta'kidlash kerakki, na o'z-o'zini hurmat qilish, na ichki tajribalar bola tomonidan hali umumlashtirilmagan, ularning umumlashtirilishi maktabgacha yoshdagidan maktabgacha bo'lgan o'tish davrining asosiy mazmunidir). Shuning uchun axloqiy mulohazalar ijtimoiy xulq-atvor normalarini o'zlashtirish (lekin o'zlashtirish emas) natijasi sifatida qaralishi mumkin. Shuni ta'kidlash kerakki, shaxs va uning rivojlanishi psixologiyasi uchun iroda va o'zboshimchalikning markaziy muammosi bo'lib, u turli xil hodisalarning keng doirasini qamrab oladi: ko'rsatmalarga muvofiq harakatlar, maqsadlarga erishishda qat'iyat va mustaqillik, motivlarning bo'ysunishi, qoidalarga rioya qilish; maqsadni belgilash, ixtiyoriy harakatlar, axloqiy tanlov, kognitiv jarayonlarning vositachiligidir. Shuni ham ta'kidlash mumkinki, maktabgacha yoshdagi bolaning o'z-o'zini ongini xatti-harakatlarning motivlari va maqsadlari va ularga erishish vositalarini anglash sifatida tavsiflaydi, chunki maqsadga erishish vositalarini bilish motivlar ierarxiyasini o'rnatishga olib keladi. Shuni ta'kidlash kerakki, bunday ierarxiyani o'rnatishning bilvosita ko'rsatkichlari bolaning maktabgacha ta'lim muassasasida o'rnatilgan munosabatlar qoidalariga muvofiq o'zini tutish qobiliyati, shuningdek, guruh mashg'ulotlarida kattalarning ko'rsatmalariga rioya qilishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Yunusova G. S. THE OUTCOMES OF A STUDY PREPARING BOYS AND GIRLS AT YOUNG AGE FOR FAMILY LIFE IN CONDITION OF UZBEKISTAN //The Way of Science. – 2014. – С. 84.
2. Yunusova, G. S. "THE OUTCOMES OF A STUDY PREPARING BOYS AND GIRLS AT YOUNG AGE FOR FAMILY LIFE IN CONDITION OF UZBEKISTAN." The Way of Science (2014): 84.
3. Yunusova, G. S. (2014). THE OUTCOMES OF A STUDY PREPARING BOYS AND GIRLS AT YOUNG AGE FOR FAMILY LIFE IN CONDITION OF UZBEKISTAN. The Way of Science, 84.
4. Юнусова Г. С. РАЗВИТИЕ ВООБРАЖЕНИЯ МОЛОДЕЖИ И ПОДРОСТКОВ, ВОСПИТЫВАЮЩИХСЯ В БЛАГОПОЛУЧНЫХ И НЕБЛАГОПОЛУЧНЫХ СЕМЬЯХ //Theoretical & Applied Science. – 2013. – №. 6. – С. 91-94.
5. Юнусова, Гузаль Султановна. "РАЗВИТИЕ ВООБРАЖЕНИЯ МОЛОДЕЖИ И ПОДРОСТКОВ, ВОСПИТЫВАЮЩИХСЯ В БЛАГОПОЛУЧНЫХ И НЕБЛАГОПОЛУЧНЫХ СЕМЬЯХ." Theoretical & Applied Science 6 (2013): 91-94.
6. Юнусова, Г. С. (2013). РАЗВИТИЕ ВООБРАЖЕНИЯ МОЛОДЕЖИ И ПОДРОСТКОВ, ВОСПИТЫВАЮЩИХСЯ В БЛАГОПОЛУЧНЫХ И НЕБЛАГОПОЛУЧНЫХ СЕМЬЯХ. Theoretical & Applied Science, (6), 91-94.
7. Mohinur D. KREATIVLIK YANI IJODKORLIK VA BU BORASIDA NAZARIY QARASHLAR //TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 63-65.
8. Mohinur, Djalolova. "KREATIVLIK YANI IJODKORLIK VA BU BORASIDA NAZARIY QARASHLAR." TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI (2022): 63-65.
9. Mohinur, D. (2022). KREATIVLIK YANI IJODKORLIK VA BU BORASIDA NAZARIY QARASHLAR. TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI, 63-65.
10. Mohinur D., Rahimjon U. A STUDY OF MEMORY PROCESSES AND THEIR DEVELOPMENT IN PRESCHOOL //Uzbek Scholar Journal. – 2022. – Т. 5. – С. 62-65.
11. Mohinur, Djalolova, and Usmanov Rahimjon. "A STUDY OF MEMORY PROCESSES AND THEIR DEVELOPMENT IN PRESCHOOL." Uzbek Scholar Journal 5 (2022): 62-65.
12. Mohinur, D., & Rahimjon, U. (2022). A STUDY OF MEMORY PROCESSES AND THEIR DEVELOPMENT IN PRESCHOOL. Uzbek Scholar Journal, 5, 62-65.
13. Yuldashev F., Yuldasheva M., Djalolova M. SOCIO-PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF FEELING STUDENTS'LONELINESS (case of Uzbekistan) //INTERNATIONAL JOURNAL OF EARLY CHILDHOOD SPECIAL EDUCATION. – 2022. – С. 10116-10122.
14. Yuldashev, F., M. Yuldasheva, and M. Djalolova. "SOCIO-PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF FEELING STUDENTS'LONELINESS (case of Uzbekistan)." INTERNATIONAL JOURNAL OF EARLY CHILDHOOD SPECIAL EDUCATION (2022): 10116-10122.
15. Yuldashev, F., Yuldasheva, M., & Djalolova, M. (2022). SOCIO-PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF FEELING STUDENTS'LONELINESS (case of Uzbekistan). INTERNATIONAL JOURNAL OF EARLY CHILDHOOD SPECIAL EDUCATION, 10116-10122.
16. Mohinur D. KREATIVLIK YANI IJODKORLIK VA BU BORASIDA NAZARIY QARASHLAR //TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2022. – С. 63-65.
17. Mohinur, Djalolova. "KREATIVLIK YANI IJODKORLIK VA BU BORASIDA NAZARIY QARASHLAR." TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI (2022): 63-65.
18. Mohinur, D. (2022). KREATIVLIK YANI IJODKORLIK VA BU BORASIDA NAZARIY QARASHLAR. TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI, 63-65.

-
- 19.Мамажонова, Sh K. "PSYCHOSOMATIC APPROACH IN CONSULTATIVE PSYCHOLOGY." Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества. 2020.
20. Мамажонова, S. K. (2020). PSYCHOSOMATIC APPROACH IN CONSULTATIVE PSYCHOLOGY. In Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества (pp. 361-364).
- 21.Мамажонова, Sh K. "PSYCHOSOMATIC APPROACH IN CONSULTATIVE PSYCHOLOGY." In Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества, pp. 361-364. 2020.
- 22.Мамажонова, S.K., 2020. PSYCHOSOMATIC APPROACH IN CONSULTATIVE PSYCHOLOGY. In Психологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества (pp. 361-364).
- 23.Мамажонова SK. PSYCHOSOMATIC APPROACH IN CONSULTATIVE PSYCHOLOGY. InПсихологическое здоровье населения как важный фактор обеспечения процветания общества 2020 (pp. 361-364).
- 24.Мамаджонова, Шоксиста. "РЕЧЬ ДОШКОЛЬНИКОВ СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ РАЗВИТИЯ". Конференции. 2020 ГОД.
- 25.Мамаджонова С. (2020, декабрь). РЕЧЬ ДОШКОЛЬНИКОВ СОВРЕМЕННЫМИ МЕТОДАМИ РАЗВИТИЯ. In Конференции.
- 26.Мамаджонова, Шоксиста. "РЕЧЬ ДОШКОЛЬНИКОВ СОВРЕМЕННЫМИ МЕТОДАМИ РАЗВИТИЯ". В Конференции. 2020.
- 27.Мамаджонова С., 2020, декабрь. РЕЧЬ ДОШКОЛЬНИКОВ СОВРЕМЕННЫМИ МЕТОДАМИ РАЗВИТИЯ. In Конференции.
- 28.Мамаджонова С. Речь ДОШКОЛЬНИКОВ СОВРЕМЕННЫМИ МЕТОДАМИ РАЗВИТИЯ. InКонференции 2020 Dec 26.